

Документи

УТВЪРДЕНА

с Указ на президента на Руската федерация от
12.05.2009 г.

СТРАТЕГИЯ

за националната сигурност на Руската федерация до 2020 година

I. Общи положения

1. Русия преодоля последиците от системната политическа и социално-икономическа криза от края на XX век – прекрати спада на равнището и на качеството на живота на руските граждани, устоя на натиска на национализма, сепаратизма и международния тероризъм, предотврати дискредитирането на конституционния строй, запази суверенитета и териториалната цялост, възстанови възможностите за нарастване на своята конкурентоспособност и за отстояване на националните интереси в качеството на ключов субект на формиращите се многополярни международни отношения.

Реализира се държавната политика в областта на националната отбрана, държавната и обществената сигурност, на устойчивото развитие на Русия, адекватна на вътрешните и външните условия. Създадени са предпоставки за укрепване на системата за гарантиране на националната сигурност, консолидирано е правното пространство. Решени са първостепенните задачи в икономическата сфера, увеличи се инвестиционната привлекателност на националната икономика. Възраждат се изконните руски идеали, духовността, достойното отношение към историческата памет. Укрепва общественото съгласие въз основа на общите ценности – свободата и независимостта на руската държава, хуманизма, международния мир и единството на културите на многонационалния народ на Руската федерация, уважението на семейните традиции, патриотизма.

Като цяло са създадени предпоставки за надеждно предотвратяване на вътрешните и външните заплахи за националната сигурност, за динамично развитие и превръщане на руската федерация в една от водещите държави по равнище на техническия прогрес, качество на живот на населението, влиянието върху световните процеси.

В условията на глобализация на процесите на световното развитие, на международните политически и икономически отношения, формиращи нови заплахи и рискове за развитието на личността, обществото и държавата, Русия – в качеството си на гарант на благополучното национално развитие, преминава към нова държавна политика в областта на националната сигурност.

2. Основни насоки при гарантирането на националната сигурност на Руската федерация са стратегическите национални приоритети, с които се определят задачите на най-важните социални, политически и икономически преобразувания за създаване на безопасни условия за реализация на конституционните права и свободи на гражданите на Руската федерация, за осигуряване на устойчивото развитие на страната, за запазване на териториалната цялост и суверенитета на страната.

3. Стратегията за национална сигурност на Руската федерация до 2020 година е официално признатата система на стратегическите приоритети, цели и мерки в сферата на вътрешната и на външната политика, определящи състоянието на националната сигурност и равнището на устойчивото развитие на държавата в дългосрочна перспектива.

Концептуалните положения в областта на гарантиране на националната сигурност се основават на фундаменталната взаимна обвързаност и взаимна зависимост на Стратегията за националната сигурност на Руската федерация до 2020 година и на Концепцията за дългосрочно социално-икономическо развитие на Руската федерация до 2020 година.

4. Настоящата стратегия е базов документ по планирането на развитието на системата за гарантиране на националната сигурност на Руската федерация, в който се представят редът на действията и мерките по гарантирането на националната сигурност. Тя е основа на конструктивното взаимодействие на органите на държавната власт, на организациите и обществените обединения за защита на националните интереси на Руската федерация и за гарантиране на сигурността на личността, обществото и държавата.

5. Основната задача на настоящата стратегия се изразява във формирането и поддържането със силите, гарантиращи националната сигурност, на вътрешни и външни условия, благоприятни за реализацията на стратегическите национални приоритети.

6. В настоящата стратегия се използват следните основни понятия:

- “Национална сигурност” – състояние на защитеност на личността, обществото и държавата от вътрешни и външни заплахи, което позволява осигуряването на конституционните права, свободи, достойно качество и равнище на живот на гражданите, суверенитета, териториалната цялост и

устойчивото развитие на Руската федерация, отбраната и сигурността на държавата;

- “Национални интереси на Руската федерация” – съвкупност от вътрешни и външни потребности на държавата за осигуряване на защитеността и на устойчивото развитие на личността, обществото и държавата;

- “Заплаха за националната сигурност” – пряка или косвена възможност за причиняване на вреди на конституционните права, свободи, на достойното качество и на равнището на живот на гражданите, на суверенитета и териториалната цялост, на устойчивото развитие на Руската федерация, на отбраната и на сигурността на държавата;

- “Стратегически национални приоритети” – най-важните направления при гарантирането на националната сигурност, в съответствие с които се реализират конституционните права и свободи на гражданите на Руската федерация, осъществяват се устойчиво социално-икономическо развитие и защита на суверенитета на страната, нейната независимост и териториална цялост;

- “Система за гарантиране на националната сигурност” – силите и средствата за гарантиране на националната сигурност;

- “Сили за гарантиране на националната сигурност” – Въоръжените сили на Руската федерация, другите войски, воинските формирования и органи, в които федералното законодателство предвижда военна и (или) правоохранителна служба, както и федералните органи на държавна власт, участващи в гарантирането на националната сигурност на държавата въз основа на законодателството на Руската федерация;

- “Средства за гарантиране на националната сигурност” – технологиите, както и техническите, програмните, лингвистичните, юридическите, организационните средства, в т.ч. телекомуникационните канали, използвани в системата за гарантиране на националната сигурност, събирането, формирането, обработката, предаването или приемането на информация за състоянието на националната сигурност и мерките за нейното укрепване.

7. Силите и средствата за гарантиране на националната сигурност съсредоточават своите усилия и ресурси за гарантиране на националната сигурност във вътрешнополитическата, икономическата, социалната сфера, в сферата на науката и образованието, в международната, духовната, информационната, военната, отбранително-промишлената и екологичната сфера, както и в сферата на обществената сигурност.

II. Съвременният свят и Русия: състояние и тенденции на развитие

8. Светът се развива по пътя на глобализацията на всички сфери на международния живот, който се отличава с висока динамика и взаимна зависимост на събитията.

Между държавите се изостриха противоречията, свързани с неравномерността на развитието в резултат на глобализационните процеси, задълбочаването на разрива между равнищата на благосъстояние на страните. Ценностите и моделите на развитие станаха предмет на глобална конкуренция. Увеличи се уязвимостта на всички членове на международната общност пред лицето на новите предизвикателства и заплахи.

В резултат на укрепването на новите центрове на икономическия ръст и на политическото влияние се формира качествено нова геополитическа ситуация. Формира се тенденция към търсене на решения на съществуващите проблеми и към регулиране на кризисните ситуации на регионална основа без участие на нерегионални сили.

Несъстоятелността на съществуващата глобална и регионална архитектура, ориентирана – специално в евро-атлантическия регион – само към Организацията на Северноатлантическия договор, както и несъвършенството на юридическите инструменти и механизми, все повече заплахват гарантирането на международната сигурност.

9. Преходът от блоково противопоставяне към принципите на многовекторната дипломация, както и ресурсният потенциал на Русия и прагматичната политика на неговото използване, разшириха възможностите на Руската федерация за укрепването на нейното влияние на световната арена.

Руската федерация има достатъчен потенциал, за да разчита на създаването в средносрочна перспектива на условия за нейното утвърждаване сред държавите лидери в световната икономика върху основата на ефективното участие в международното разделение на труда, повишаването на глобалната конкурентноспособност на националното стопанство, отбранителния потенциал, равнището на държавната и на обществената безопасност.

10. Върху гарантирането на националните интереси на Руската федерация отрицателно влияние ще оказват вероятните рецидиви от едностранните силови подходи в международните отношения, противоречията между основните участници в световната политика, заплахата от разпространение на оръжия за масово унищожение и от попадането му в ръцете на терористи, както и усъвършенстването на формите на противоправна дейност в кибернетичната и биологическата сфера, в сферата на високите технологии. Ще се засили глобалното информационно противоборство, ще нарастват заплахите за стабилността на индустриалните и на развиващите се държави по целия свят, за тяхното

социално-икономическо развитие и за демократичните им институции. Ще се развият националистически настроения, ксенофобия, сепаратизъм и насилствен екстремизъм, в т.ч. под лозунгите на религиозния радикализъм. Изострят се световната демографска ситуация и проблемите на околната среда, нарастват заплахите, свързани с неконтролируемата и незаконна миграция, търговията с наркотици и с хора, другите форми на транснационалната организирана престъпност. Вероятно е разпространението на епидемии, предизвиквани от нови, неизвестни досега вируси. По-осезателен ще стане дефицитът на прясна вода.

11. Вниманието на международната политика в дългосрочна перспектива ще бъде съсредоточено върху овладяването на източниците на енергоресурси, в т.ч. в Близкия изток, шелфа на Баренцово море и в други райони на Арктика, в басейна на Каспийско море и в Централна Азия. Отрицателно въздействие върху международната обстановка в средносрочна перспектива, както и преди, ще оказват ситуацията в Ирак и в Афганистан, конфликтите в Близкия и Средния изток, в редица страни в Южна Азия и Африка, на Корейския полуостров.

12. Критичното състояние на физическото съхраняване на опасни материали и обекти, особено в страни с нестабилна вътрешнополитическа ситуация, както и неконтролираното от държавите разпространение на обикновените въоръжения, могат да доведат до изостряне на съществуващите и до възникване на нови регионални и междудържавни конфликти.

В условията на конкурентна борба за ресурси не са изключени решения на възникващи проблеми с използване на военна сила. Може да бъде нарушен установеният баланс на силите в близост до границите на Руската федерация и до границите на нейните съюзници.

Нараства рискът от увеличаване на броя на държавите, притежаващи ядрено оръжие.

Възможностите за поддържане на глобалната и регионалната стабилност съществено ще се стеснят при разполагането в Европа на елементи от глобалната система за противоракетна отбрана на САЩ.

Последиците от световните финансово-икономически кризи могат да станат съпоставими със съвкупните загуби при използването на военна сила.

13. В дългосрочна перспектива Руската федерация ще се стреми да гради международните отношения върху принципите на международното право, гарантирането на надеждна и еднаква сигурност на държавите.

За защита на своите национални интереси Русия, оставайки в рамките на международното право, ще провежда рационална и прагматична външна политика, изключваща конфронтация, водеща до загуби, включително и нова надпревара във въоръжаването.

Русия разглежда ООН и Съвета за сигурност като централен елемент на стабилната система на международните отношения, в основата на която са уважението, равноправието и взаимноизгодното сътрудничество между държавите, опиращи се на цивилизованите политически инструменти за разрешаване на глобалните и регионалните кризисни ситуации.

Русия ще засилва взаимодействието в многостранни формати като Г-8, Г-20, РИК (Русия, Индия и Китай), БРИК (Бразилия, Русия, Индия и Китай), като ще използва възможностите и на други неформални международни институти. За Русия развитието на двустранното и многостранното сътрудничество със страните от Общността на независимите държави (ОНД) е приоритетно направление в нейната външна политика. Русия ще се стреми да развива потенциала на регионалната и субрегионалната интеграция и координация върху територията на държавите от ОНД в рамките преди всичко на самата ОНД, както и на Организацията на Договора за колективна сигурност и на Евразийската икономическа общност, въздействащи стабилизиращо върху общата обстановка в регионите, граничещи с държавите от ОНД.

При това Организацията на Договора за колективна сигурност се разглежда като главен междудържавен инструмент, призван да противостои на регионалните предизвикателства и на военнополитическите и военнотрагическите заплахи, включително на борбата с незаконния оборот на наркотични средства и на психотропни вещества.

14. Русия ще работи за укрепването на Евразийската икономическа общност като ядро на икономическата интеграция, инструмент за съдействие при реализацията на големите водноенергийни, инфраструктурни, промишлени и други съвместни проекти, преди всичко на проектите с регионално значение.

15. За Русия специално значение ще има укрепването на политическия потенциал на Шанхайската организация за сътрудничество, стимулирането в нейните рамки на практическите стъпки, които спомагат за укрепването на взаимното доверие и на партньорството в Централноазиатския регион.

16. Руската федерация се обявява за максимално укрепване на механизмите на взаимодействие с Европейския съюз, в т.ч. последователното формиране на общите пространства в сферите на икономиката, външната и вътрешната сигурност, образованието, науката, културата. На дългосрочните национални интереси на Русия отговаря формирането в Евроатлантика на открита система за колективна сигурност върху ясна договорно-правна основа.

17. Определящ фактор на отношенията с Организацията на Северноатлантическия договор ще останат неприемливите за Русия планове за придвижване на военната инфраструктура на алианса към

нейните граници и опитите да му се придадат глобални функции в разрез с нормите на международното право.

Русия е готова да развива отношения с НАТО върху основата на равноправието и в интерес на укрепването на всеобщата сигурност в Евроатлантическия регион, дълбочината и съдържанието на които ще се определят от готовността на алианса да отчита законните интереси на Русия при осъществяването на военнополитическото планиране, зачитането на нормите на международното право, както и на тяхната по-нататъшна трансформация и търсенето на нови задачи и функции с хуманитарна насоченост.

18. Русия ще се стреми към установяване на равноправно и пълноценно стратегическо партньорство със САЩ върху основата на съпадащите интереси и при отчитане на ключовото влияние на руско-американските отношения върху състоянието на международната обстановка като цяло. Приоритетни ще останат достигането на нови договорености в сферата на разоръжаването и контрола над въоръжаването, укрепването на мерките за доверие, както и решаването на въпросите по неразпространението на оръжията за масово унищожаване, засилването на антитерористичното сътрудничество, регулирането на регионалните конфликти.

19. В сферата на международната сигурност Русия ще запази своята привързаност към използването на политически, юридически, външноикономически, военни и други инструменти за защита на държавния суверенитет и на националните интереси.

Провеждането на предсказуема и открита външна политика е неразривно свързано с решаването на задачите за устойчивото развитие на Русия. Успешната интеграция на Русия в глобалното икономическо пространство и в международната система за разделение на труда се затруднява от ниските темпове на преминаване на националната икономика към иновационния път на развитие.

20. За предотвратяване на заплахите срещу националната сигурност е необходимо да се гарантират социалната стабилност, етническото и конфесионалното съгласие, да се увеличат мобилизационният потенциал и ръстът на националната икономика, да се подобри качеството на работата на органите на държавната власт и да се създадат действени механизми за тяхното взаимодействие с гражданското общество, за да реализират гражданите на Руската федерация правото си на живот, сигурност, труд, жилище, здраве и здравословен начин на живот, на достъпно образование и културно развитие.

III. Национални интереси на Руската федерация и стратегически национални приоритети

21. Националните интереси на Руската федерация в дългосрочна перспектива се заключават в:

- развитие на демокрацията и на гражданското общество, повишаване на конкурентноспособността на националната икономика;
- осигуряване на непоколебимост на конституционния строй, териториалната цялост и суверенитета на Руската федерация;
- превръщане на Руската федерация в световна държава, чиято дейност е насочена към поддържане на стратегическата стабилност и на взаимноизгодните партньорски отношения в условията на многополярния свят.

22. Вътрешните и външните суверенни нужди на държавата при гарантирането на националната сигурност се реализират чрез стратегическите национални приоритети.

23. Основни приоритети на националната сигурност на Руската федерация са националната отбрана, държавната и обществената сигурност.

24. За гарантиране на националната сигурност Руската федерация, наред с достигане на основните приоритети на националната сигурност, съсредоточава своите усилия и ресурси към следните приоритети на устойчивото развитие:

- повишаване на качеството на живот на руските граждани чрез гарантиране на личната сигурност, както и на високите стандарти на осигуряването на средствата на живот;
- икономически ръст, който се постига преди всичко чрез развитие на националната иновационна система и на инвестициите в човешкия капитал;
- наука, технологии, образование, здравеопазване и култура, които се развиват чрез укрепване на ролята на държавата и усъвършенстване на държавно-частното партньорство;
- екология на живите системи и рационално използване на природата, поддържането на които се постига чрез балансирано потребление, развитие на прогресивните технологии и целесъобразно възпроизводство на природно-ресурсния потенциал на страната;
- стратегическа стабилност и равноправно стратегическо партньорство, които укрепват върху основата на активното участие на Русия в развитието на многополярния модел на устройство на света.

IV. Гарантиране на националната сигурност

25. Основното съдържание на националната сигурност се състои в поддържането на правовите и институционалните механизми, както и на ресурсните възможности на държавата и на обществото на равнище, което съответства на националните интереси на Руската федерация.

Състоянието на националната сигурност на Руската федерация зависи непосредствено от икономическия потенциал на страната и от ефективността на функционирането на системата за гарантиране на националната сигурност.

1. Национална отбрана

26. Стратегическите цели на усъвършенстването на националната отбрана се изразяват в предотвратяването на глобалните и регионалните войни и конфликти, както и в осъществяването на стратегическото съдържане в интерес на гарантирането на военната сигурност на страната.

Стратегическото съдържане предполага разработване и системна реализация на комплекс от взаимно свързани политически, дипломатически, военни, икономически, информационни и други мерки, насочени към отстраняване или към намаляване на заплахата от деструктивни действия от страна на държавата агресор (коалиция от държави).

Стратегическото съдържане се осъществява с използване на икономическите възможности на държавата, в т.ч. ресурсната подкрепа на силите за гарантиране на националната сигурност, чрез развитие на системата на военнопатриотичното възпитание на гражданите на Руската федерация, както и на военната инфраструктура и на системата за управление на военната организация на държавата.

27. Руската федерация осигурява националната отбрана, изхождайки от принципите на рационалната достатъчност и ефективност, в т.ч. чрез методите и средствата на невоенното реагиране, механизмите на публичната дипломация и миротворчеството, на международното военно сътрудничество.

28. Военната сигурност се гарантира чрез развитието и усъвършенстването на военната организация на държавата и на отбранителния потенциал, както и чрез отделянето на достатъчни по обем финансови, материални и други ресурси за тези цели.

Достигането на стратегическите цели на националната отбрана се осъществява по пътя на развитието на системата за гарантиране на националната сигурност, провеждането на перспективна военнотехническа политика и на развитие на военната инфраструктура, както и чрез усъвършенстване на системата за управление на военната организация на

държавата и на реализацията на комплекс от мерки за повишаване на престижа на военната служба.

29. Държавната политика на Руската федерация в областта на националната отбрана и на военното строителство, в т.ч. в рамките на Съюзната държава, в дългосрочна перспектива е насочена към усъвършенстване на Въоръжените сили на Руската федерация, на другите войски, воински формирования и органи, призвани при всички условия на развитие на военнополитическата обстановка да гарантират сигурността, суверенитета и териториалната цялост на държавата.

30. Заплахи за военната сигурност са: политиката на редица водещи чужди държави, насочена към постигане на решаващо превъзходство във военната сфера, преди всичко в стратегическите ядрени сили, по пътя на развитие на свръхточни, информационни и други високотехнологични средства за водене на въоръжена борба, на стратегическите въоръжения с неядрено оборудване, едностранно формиране на глобална система за противоракетна отбрана и милитаризация на околоземното космическо пространство, способни да доведат до нова спирала на надпреварата във въоръжаването, както и разпространението на ядрени, химически, биологически технологии, производство на оръжия за масово унищожение или на техни компоненти и средства за доставка.

Негативното въздействие върху състоянието на военната сигурност на Руската федерация и на нейните съюзници се задълбочава с отказа от международните договорености в областта на ограничаването и съкращаването на въоръженията, както и от действия, насочени към нарушаване на устойчивостта на системите на държавното и военното управление, предупреждение за ракетно нападение, контрол на космическото пространство, функционирането на стратегическите ядрени сили, обекти за съхранение на ядрени боеприпаси, атомната енергетика, атомната и химическата промишленост, други потенциално опасни обекти.

31. Руската федерация реализира дългосрочна държавна политика в областта на националната отбрана чрез разработка на система от основополагащи концептуални, програмни документи, както и на документи за планиране, развитие на нормите на законодателното регулиране на дейността на органите на държавната власт, учрежденията, предприятията и организациите на реалния сектор на икономиката, на институтите на гражданското общество в мирно и военно време, както и на усъвършенстването на силите и средствата на гражданската отбрана, мрежовата и транспортната инфраструктура на страната в интерес на националната отбрана.

32. Главна задача при укрепването на националната отбрана в средносрочна перспектива е преходът към качествено нова форма на Въоръжените сили на Руската федерация при запазване на потенциала на

стратегическите ядрени сили чрез усъвършенстване на организационно-щатната структура и на системата на териториалното базиране на войските и силите, увеличаване на броя на частите в постоянна готовност, както и усъвършенстване на оперативната и бойната подготовка, на организацията на междувидовото взаимодействие на войските и силите. За тази цел се уточнява системата за комплектуване на Въоръжените сили на Руската федерация, на другите войски, воинските формирования и органи, включително и подготовката на личния състав и развитието на необходимата инфраструктура, отработват се оптимални механизми за резерва, издига се престижът на военната служба и статусът на офицерския състав. Осигурява се и изпълнението на държавните програми и поръчки за разработка, създаване и модернизация на въоръжението, на военната и специалната техника, в т.ч. на средствата за свръзка, разузнаването, радиоелектронната борба и управление.

33. В средносрочна перспектива трябва да бъде завършен преходът към единна система на поръчки от федералните органи на изпълнителната власт на въоръжение, военна и специална техника за Въоръжените сили на Руската федерация, на другите войски, воински формирования и органи, както и на унифицирана система на тилового и на техническото осигуряване. Трябва да бъде осигурено нормативното правно регулиране на поддържането на запасите от материални средства в държавния и мобилизационния резерв, както и сътрудничеството с други държави в сферата на военната сигурност.

34. Преструктурирането, оптимизирането и развитието на промишлено-отбранителния комплекс на Руската федерация в средносрочна перспектива се привежда в съответствие с решаването на задачите за всестранното и своевременно осигуряване на Въоръжените сили на Руската федерация, на другите войски, воински формирования и органи със съвременни видове въоръжения и специална техника.

2. Държавна и обществена сигурност

35. Стратегически цели на гарантирането на националната сигурност в областта на държавната и обществената сигурност са защитата на основите на конституционния строй на Руската федерация, на основните права и свободи на човека и гражданина, охраната на суверенитета на Руската федерация, на нейната независимост и териториална цялост, както и запазването на гражданския мир, на политическата и социалната стабилност в обществото.

36. При гарантирането на националната сигурност в сферата на държавната и обществената сигурност в дългосрочна перспектива Руската федерация изхожда от необходимостта постоянно да се усъвършенстват

правоохранителните мерки за разкриването, предотвратяването, пресичането и разкриването на актовете на тероризъм, екстремизъм, на други престъпни посегателства срещу правата и свободите на човека и гражданина, срещу собствеността, обществените порядки и обществената сигурност, конституционния строй на Руската федерация.

37. Основни източници на заплахи срещу националната сигурност в сферата на държавната и обществената сигурност са: разузнавателната и други дейности на специалните служби и организации на други държави, както и на отделни лица, насочена към нанасяне на вреди на сигурността на Руската федерация; дейността на терористичните организации, групировки и отделни лица, насочена към насилствена промяна на основите на конституционния строй на Руската федерация, към дезорганизация на нормалното функциониране на органите на държавна власт (в т.ч. насилствени действия против държавни, политически и обществени дейци), унищожаване на военни и промишлени обекти, предприятия и учреждения, осигуряващи жизнените дейности на обществото, заплашване на населението, в т.ч. чрез използване на ядрено и химическо оръжие или на опасни радиоактивни, химични и биологични вещества; екстремистката дейност на националистически, религиозни, етнически и др. организации и структури, насочена към нарушаване на единството и териториалната цялост на Руската федерация, дестабилизация на вътрешнополитическата и на социалната ситуация в страната; дейността на транснационални престъпни организации и групировки, свързана с незаконен трафик на наркотични средства и психотропни вещества, оръжия, боеприпаси, взривни вещества; запазващият се ръст на престъпни посегателства, насочени срещу личността, собствеността, държавната власт, обществената и икономическата сигурност, свързани също така с корупцията.

38. Главни насоки на държавната политика в сферата на гарантиране на държавната и обществената безопасност в дългосрочна перспектива трябва да станат засилването на ролята на държавата в качеството ѝ на гарант за безопасността на личността, преди всичко на децата и на подрастващите, усъвършенстването на нормативното правно регулиране на предотвратяването и на борбата с престъпността, корупцията, тероризма и екстремизма, повишаването на ефективността на защитата на правата и на законните интереси на руските граждани в чужбина, разширяването на международното сътрудничество в правоохранителната област.

39. Гарантирането на държавната и на обществената сигурност в дългосрочна перспектива също ще способства за повишаването на ефективността на дейността на правоохранителните органи и на специалните служби, създаването на единна държавна система за профилактика на престъпността (на първо място сред непълнолетните) и на други правонарушения, в т.ч. мониторинг и оценка на ефективността на

прилагането на правото, разработката и използването на специални мерки, насочени към намаляване на равнището на корумпираност и на криминализация на обществените отношения.

40. За гарантиране на държавната и обществената сигурност се усъвършенстват структурата и дейността на федералните органи на изпълнителна власт, реализира се Националният план за противодействие на корупцията, развива се системата за разкриване и противодействие на глобалните предизвикателства и кризи на съвременността, в т.ч. международния и националния тероризъм, политическия и религиозния екстремизъм, национализма и етническият сепаратизъм; създават се механизми за предотвратяване и неутрализиране на социални и международни конфликти; формира се дългосрочна концепция за комплексно развитие и усъвършенстване на правоохранителните органи и на специалните служби, укрепват се социалните гаранции на техните сътрудници, усъвършенства се научно-техническата поддръжка на правоохранителната дейност, приемат се на въоръжение специални средства и техника, развива се система за професионална подготовка на кадрите в сферата на държавната и обществената сигурност; укрепва се режимът на безопасно функциониране на предприятията, организациите и учрежденията на отбранително-промишления, ядрения, химическия и атомно-енергийния комплекс на страната, както и обектите за осигуряване на живота на населението; повишава се социалната отговорност на органите за гарантиране на държавната и обществената сигурност.

41. Едно от условията за гарантиране на националната сигурност е надеждната защита и охрана на границите на Руската федерация.

Основни заплахи за интересите и сигурността на Руската федерация в граничната зона представляват наличието и възможната ескалация на въоръжените конфликти в близост до нейната държавна граница, недовършеността на международноправното оформяне на държавната граница на Руската федерация с отделни гранични държави. Заплаха за сигурността в граничната зона представляват дейността на международните терористични и екстремистки организации по прехвърлянето на руска територия на техни емисари, средства за терор и за организиране на диверсии, както и активизирането на трансгранични престъпни групи по незаконно прехвърляне през държавната граница на Руската федерация на наркотични средства, психотропни вещества, стоки и товари, водни биологични ресурси, други материални и културни ценности, организиране на канали за незаконна миграция.

Отрицателно въздействие при осигуряването на надеждна защита и охрана на държавната граница на Руската федерация оказва ниското равнище на развитие на граничната инфраструктура и на техническото оборудване на граничните органи.

42. Решаването на задачите по гарантирането на сигурността на държавната граница на Руската федерация се постига чрез създаването на високотехнологични и многофункционални гранични комплекси, особено на границите с Република Казахстан, Украйна, Грузия и Азербайджанската република, както и на повишаването на ефективността на охраната на държавната граница, конкретно в Арктическата зона на Руската федерация, в Далечния изток и в Каспийското направление.

43. Гарантирането на националната сигурност при извънредни ситуации се постига чрез усъвършенстване и развитие на единната държавна система за предотвратяване и ликвидиране на извънредните ситуации от природен и техногенен характер (в т.ч. на териториални и функционални сегменти), на нейната интеграция с аналогични чуждестранни системи.

Решаването на задачите по гарантиране на националната сигурност при извънредни ситуации се постига чрез повишаване на ефективността при реализацията на правомощията на органите на местно управление в сферата на гарантиране на безопасността на жизнените дейности на населението, обновяването на парка на технологичното оборудване и на технологиите на производство на потенциално опасни обекти и на обекти на жизненни дейности, на внедряването на съвременни технически средства за информиране и за оповестяване на населението в местата на тяхното масово пребиваване, както и разработване на система за превантивни мерки за намаляване на риска от терористични актове и за смекчаване на последиците от извънредните ситуации от техногенен и природен характер.

44. Руската федерация укрепва националната отбрана, гарантира държавната и обществената сигурност, за да се формират благоприятни вътрешни и външни условия за достигане на приоритетите в областта на социално-икономическото развитие на държавата.

3. Подобряване на качеството на живот на руските граждани

45. Стратегически цели при гарантиране на националната сигурност в областта на повишаването на качеството на живот на руските граждани са намаляването на равнището на социалното и имущественото неравенство на населението, стабилизирането на неговата численост в средносрочна перспектива, а в дългосрочна перспектива – коренно подобряване на демографската ситуация.

46. Подобряването на качеството на живот на руските граждани се гарантира чрез гарантирането на личната сигурност, както и чрез достъпността до комфортно жилище, висококачествени и безопасни стоки и услуги, достойно заплащане на активната трудова дейност.

47. Източници на заплахи за националната сигурност могат да станат фактори като кризите на световната и на регионалните финансово-банкови системи, засилването на конкуренцията в борбата за дефицитни суровинни, енергийни, водни и продоволствени ресурси, изоставането в развитието на прогресивни технологически устройства, повишаващи стратегическите рискове на зависимостта от промяната на външните фактори.

48. За гарантирането на националната сигурност в областта на подобряването на качеството на живот на руските граждани ще способстват намаляването на равнището на организираната престъпност, корупцията и наркоманията, противодействието на престъпните формирования при легализирането на собствена икономическа основа, постигане на социално-политическа стабилност и на положителна динамика в развитието на Руската федерация, устойчивост на финансово-банковата система, разширяване на възпроизводството на минерално-суровинната база, достъпност до съвременно образование и здравеопазване, висока социална мобилност и поддържане на социалнозначима трудова заетост, повишаване на квалификацията и на качеството на трудовите ресурси, рационална организация на миграционните потоци.

49. Като една от главните насоки при гарантиране на националната сигурност в средносрочна перспектива се определя продоволствената сигурност и гарантираното снабдяване на населението с висококачествени и достъпни лекарствени средства.

50. Продоволствената сигурност се гарантира чрез развитие на биотехнологиите и на заместването на вноса на основни хранителни продукти, както и по пътя на предотвратяване на изтощаването на земните ресурси и на намаляване на селскостопанските земи и на пасищата, овладяване на националния зърнен пазар от чуждестранни компании, неконтролираното разпространение на хранителни продукти, получени от генномодифицирани растения с използване на генномодифицирани микроорганизми и на микроорганизми, притежаващи генномодифицирани аналози.

51. За развитието на фармацевтичния отрасъл се формират условия за преодоляване на неговата суровинна зависимост от чуждестранните доставчици.

52. За противодействие на заплахите за националната сигурност в областта на повишаването на качеството на живот на руските граждани силите, гарантиращи националната сигурност, в сътрудничество с институциите на гражданското общество:

- усъвършенстват националната система за защита на правата на човека чрез развитието на съдебната система и на законодателството;

- съдействат за нарастване на благосъстоянието, намаляване на бедността и на различията в равнището на доходите на населението в интерес на осигуряването на постоянен достъп на всички категории граждани до необходимото за здравословен начин на живот количество хранителни продукти;

- създават условия за въвеждане на здравословен начин на живот, стимулиране на раждаемостта и намаляване на смъртността на населението;

- подобряват и развиват транспортната инфраструктура, подобряват защитата на населението от извънредни ситуации с природен и техногенен характер;

- усъвършенстват системата за защита от безработица, създават условия за въвличане в трудова дейност на хора с ограничени физически възможности, провеждат рационална миграционна политика, развиват пенсионната система, внедряват нормите на социална поддръжка на отделните категории граждани;

- гарантират опазването на културното и духовното наследство, достъпността до информационните технологии, както и до информацията по различни въпроси на социално-политическия, икономическия и духовния живот на обществото;

- усъвършенстват държавно-частното партньорство, насочено към укрепване на материално-техническата база на учрежденията на здравеопазването, културата, образованието, развитието на жилищното строителство и повишаването на жилищно-комуналното обслужване.

4. Икономически растеж

53. Стратегически цели на гарантирането на националната сигурност са включването на Русия в средносрочна перспектива в числото на петте страни лидери по обем на брутния вътрешен продукт, както и достигането на необходимото равнище на националната сигурност в икономическата и технологическата сфера.

54. Гарантирането на националната сигурност за сметка на икономическия ръст се постига по пътя на развитието на националната иновационна система, повишаването на производителността на труда, усвояването на нови ресурсни източници, модернизацията на приоритетните сектори на националната икономика, усъвършенстването на банковата система, на финансовия сектор на услугите и на междубюджетните отношения в Руската федерация.

55. Главни стратегически рискове и заплахи за националната сигурност в икономическата сфера в дългосрочна перспектива са запазването на експортно-суровинния модел на развитие на националната

икономика, снижаването на конкурентоспособността и на силната зависимост на нейните най-важни сфери от външноикономическата конюнктура, загубата на контрола върху националните ресурси, влошаването на състоянието на суровинната база на промишлеността и на енергетиката, неравномерното развитие на регионите и прогресиращият недостиг на работна ръка, ниската устойчивост и защитеност на националната финансова система, запазването на условията за корупция и за криминализация на стопанско-финансовите отношения, както и на незаконната миграция.

56. Недостатъчната ефективност на държавното регулиране на националната икономика, снижаването на темповете на икономическия ръст, появяването на дефицит на търговския и на платежния баланс, съкращаването на приходната част на бюджета могат да забавят прехода към иновационно развитие, което може да доведе до натрупване на социални проблеми в страната.

57. Пряко негативно въздействие върху гарантирането на националната сигурност в икономическата сфера могат да окажат дефицитът на топлинно-енергийните, водните и биологичните ресурси, приемането на дискриминационни мерки и засилването на недобросъвестната конкуренция по отношение на Русия, както и кризисните явления в световната финансово-банкова система.

58. За гарантирането на националната сигурност за сметка на икономическия ръст на Руската федерация основните усилия ще бъдат съсредоточени в развитието на науката, технологиите и образованието, усъвършенстването на националните инвестиционни и финансови институти в интерес на достигането на необходимото равнище на сигурност във военната, отбранително-промишлената и международната сфера.

59. Заплахите за националната сигурност, свързани с диспропорциите в равнищата на развитие на субектите на Руската федерация, се предотвратяват с помощта на провеждане на рационална държавна регионална политика, насочена към подобряване на координацията на дейността на органите на държавна власт, органите на местното самоуправление, общността на предприемачите и институтите на гражданското общество.

60. Едно от главните направления при гарантирането на националната сигурност в икономическата сфера в дългосрочна перспектива е енергийната сигурност. Необходими условия за гарантирането на националната и на глобалната енергийна безопасност са многостранното взаимодействие в интерес на формирането на съответни принципи на Световната търговска организация на пазарите на енергийни ресурси, разработката и международният обмен на перспективни

енергоспестяващи технологии, както и използването на екологично чисти, алтернативни източници на енергия.

Основно съдържание на енергийната сигурност са устойчивото гарантиране на търсенето на достатъчни количества енергоносители със стандартно качество, ефективното използване на енергоносителите чрез повишаването на конкурентоспособността на родните производители, предотвратяването на възможния дефицит на топлинно-енергийните ресурси, създаването на стратегически запаси от гориво, резервни мощности и комплексно оборудване, гарантирането на стабилността на функционирането на системите за енерго- и топлоснабдяване.

61. За да противодействат на заплахите против икономическата сигурност, силите, гарантиращи националната сигурност, във взаимодействие с институтите на гражданското общество, трябва да поддържат държавната социално-икономическа политика, насочена към: усъвършенстване на структурата на производството и експорта, антимонополното регулиране и подкрепата на конкурентната политика; развитие на националната иновационна политика, целяща реализирането на високоефективни проекти и приоритетни програми за развитие на високотехнологичните сектори на икономиката; укрепване на финансовите пазари и повишаване на ликвидността на банковата система; съкращаване на неформалната заетост и легализация на трудовите отношения, повишаване на инвестициите в развитието на човешкия капитал; осигуряване на баланса на интереси на коренното население и на трудовите мигранти, при отчитане на техните етнически, езикови, културни и конфесионални различия, включително усъвършенстването на миграционната политика, както и към обосноваване на териториалното разпределение на трудовите мигранти, като се изхожда от нуждите на регионите от трудови ресурси; формиране на системата на научното и технологичното прогнозиране и реализация на научните и на технологичните приоритети, засилване на интеграцията на науката, образованието и производството; създаване на условия за развитие на конкурентоспособна родна фармацевтична промишленост; развитие на индустрията за информационни и телекомуникационни технологии, средства на изчислителната техника, радиоелектроника, телекомуникационното оборудване и програмното осигуряване.

62. В интерес на гарантирането на националната сигурност в средносрочна перспектива се развиват конкурентоспособните отрасли на икономиката и се разширяват пазарите за пласмент на руската продукция, повишава се ефективността на горивно-енергийния комплекс, разширява се използването на инструментите на държавно-частното партньорство за решаване на стратегическите задачи за развитие на икономиката и завършване на формирането на базова транспортна, енергийна,

информационна, военна инфраструктура, специално в Арктическата зона, Източен Сибир и в Далечния изток на Руската федерация.

63. За укрепване на икономическата сигурност ще спомогат усъвършенстването на държавното регулиране на икономическия ръст чрез разработването на концептуални и програмни документи за междурегионално и териториално планиране, създаването на комплексна система за контрол на рисковете, в т.ч.: провеждане на активна държавна антиинфлационна, валутна, курсова, парично-кредитна и данъчно-бюджетна политика, ориентирана към ограничение на вноса и към подкрепа на реалния сектор на икономиката; стимулиране и подкрепа за развитието на пазара на иновациите, наукоемката продукция и на продукцията с голяма добавена стойност, развитие на перспективни технологии с общо, двойно и специално предназначение.

64. На регионално равнище на стабилното състояние на националната сигурност съответства балансираното, комплексно и системно развитие на субектите на Руската федерация.

Като една от главните насоки при гарантирането на националната сигурност на регионално равнище в средносрочна перспектива се определя създаването на механизми за съкращаване на равнището на междурегионалната диференциация в социално-икономическото развитие на субектите на Руската федерация по пътя на балансираното териториално развитие.

В дългосрочна перспектива заплахите за националната сигурност, свързани с диспропорциите в равнището на развитие на регионите в Русия, се предотвратяват чрез разгръщането на пълномащабна национална иновационна система за сметка на формирането на перспективни териториално-промишлени райони в южните региони и в Поволжието, в Урал и в Сибир, в Далечния изток и в други региони на Руската федерация.

65. В сферата на регионалното развитие силите за гарантиране на националната сигурност във взаимодействие с институтите на гражданското общество ще подпомагат ефективното осъществяване от органите на държавната власт на субектите на Руската федерация и органите на местното самоуправление на техните правомощия за сметка на координацията и реализацията на предприеманите на федерално, регионално и муниципално равнище мерки, насочени към развитие на регионалната икономика и на социалната сфера, в т.ч. изравняването на тяхната бюджетна осигуреност.

5. Наука, технологии и образование

66. Стратегически цели при гарантирането на националната сигурност в сферата на науката, технологиите и образованието са:

развитието на държавните научни и научно-технологични организации; способни да осигурят конкурентни предимства на националната икономика и на потребностите на националната отбрана за сметка на ефективната координация на научните изследвания и развитието на националната иновационна система; повишаването на социалната мобилност, равнището на общото и професионалното образование на населението, професионалните качества на кадрите с висока квалификация за сметка на достъпността до конкурентоспособно образование.

67. Пряко отрицателно въздействие върху гарантирането на националната сигурност в сферата на науката, технологиите и образованието оказват изоставането в прехода към последвалото технологично устройство, зависимостта от импортните доставки на научно оборудване, апаратура и електронна компонентна база, на стратегически материали, несанкционираното предаване в чужбина на конкурентоспособни родни технологии, необоснованите едностранни санкции по отношение на научните и образователните организации на Русия, недостатъчното развитие на нормативната правова база и слабата мотивация в сферата на иновационната и промишлената политика, ниските равнища на социална защитеност на инженерно-техническия, професорско-преподавателския и педагогическия състав и качеството на общото средно образование, на професионалното начално, средно и висше образование.

68. Като една от главните насоки на Руската федерация в средносрочна перспектива се определя технологичната сигурност. За тази цел се усъвършенства държавната иновационна и промишлена политика, като безусловен приоритет при иновационното развитие на националната икономика се определят фундаменталната и приложната наука, образованието, усъвършенстват се федералната контрактна система и системата на държавните поръчки при подготовката на висококвалифицирани специалисти и работнически кадри, развива се държавно-частното партньорство в сферата на науката и технологиите, създават се условия за интеграция на науката, образованието и промишлеността, извършват се системни изследвания в интерес на решаването на стратегическите задачи на националната отбрана, на държавната и обществената сигурност, както и на устойчивото развитие на страната.

69. За противодействие на заплахите в сферата на науката, технологиите и образованието силите, гарантиращи националната сигурност, във взаимодействие с институтите на гражданското общество, осъществяват гражданското възпитание на новите поколения в традициите на престижа на труда на учения и на педагога, осигуряват ефективността на държавно-правното регулиране в областта на интеграцията на науката, образованието и високотехнологичната промишленост.

70. Решаването на задачите на националната сигурност в сферата на науката, технологиите и образованието в средносрочна и дългосрочна перспектива се реализира по пътя на: формиране на система на целеви фундаментални и приложни изследвания и на нейната държавна подкрепа в интерес на организационно-научното осигуряване на постигането на стратегическите национални приоритети; създаване на мрежа от федерални университети, национални изследователски университети, осигуряващи в рамките на кооперационните връзки подготовката на специалисти за работа в сферата на науката и образованието; разработване на конкурентоспособни технологии и образци от наукоемка продукция, организация на наукоемко производство; реализация на програми за създаване на учебни заведения, ориентирани към подготовка на кадри за нуждите на регионалното развитие, на органите и силите, гарантиращи националната сигурност; осигуряване на участието на руски научни и научно-образователни организации в глобални технологични и изследователски проекти, като се отчита конюнктурата на пазара на интелектуалната собственост.

6. Здравеопазване

71. Стратегически цели при гарантирането на националната сигурност в сферата на здравеопазването и на здравето на нацията са: увеличаването на продължителността на живота, намаляването на инвалидността и на смъртността; усъвършенстването на профилактиката и на оказването на квалифицирана първа медико-санитарна и високотехнологична медицинска помощ; усъвършенстването на стандартите на медицинска помощ, както и на контрола на качеството, ефективността и безопасността на лекарствените средства.

72. Една от главните заплахи за националната сигурност в сферата на здравеопазването и на здравето на нацията е възникването на мащабни епидемии и пандемии, масовото разпространение на различни инфекции, туберкулоза, наркомания и алкохолизъм, повишаването на достъпността до психоактивни и психотропни вещества.

73. Пряко отрицателно въздействие върху гарантирането на националната сигурност в сферата на здравеопазването и на здравето на нацията оказват ниската ефективност на системата за медицинско осигуряване и на качеството на подготовка и преподготовка на специалисти по здравеопазване, недостатъчното равнище на социалните гаранции и на заплащането на труда на медицинските работници и на финансирането на развитието на системата на високотехнологичната медицинска помощ, недовършеното формиране на нормативната правна база на здравеопазването с цел повишаване на достъпността и на

реализирането на гаранциите за осигуряването на населението с медицинска помощ.

74. Държавната политика на Руската федерация в сферата на здравеопазването и на здравето на нацията е насочена към профилактиката и предотвратяването на ръста на социално опасните заболявания.

75. Като основни насоки при гарантирането на националната сигурност в сферата на здравеопазването и на здравето на нацията Руската федерация в средносрочна перспектива определя засилването на профилактичната насоченост на здравеопазването, ориентацията към опазване на здравето на човека, усъвършенстването на майчинството, бащинството и детството в качеството му на основа на жизнената дейност на обществото.

76. За укрепването на националната сигурност в сферата на здравеопазването и на здравето на нацията ще способстват повишаването на качеството и на достъпността на медицинското обслужване чрез използване на перспективни информационни и телекомуникационни технологии, държавната подкрепа на перспективни разработки в областта на фармацевтиката, биотехнологиите и нанотехнологиите, както и модернизацията на икономическите механизми за функциониране на здравеопазването и развитието на материално-техническата база на държавната и муниципалната система на здравеопазване, като се отчитат регионалните особености.

77. За противодействие на заплахите в сферата на здравеопазването и на здравето на нацията силите, гарантиращи националната сигурност, във взаимодействие с институтите на гражданското общество гарантират ефективността на държавно-правното регулиране в областта на стандартизацията, лицензирането, сертифицирането на медицинските услуги, акредитацията на медицинските и фармацевтичните учреждения, осигуряването на държавните гаранции за оказване на медицинска помощ и на модернизацията на системата за задължително медицинско осигуряване, определянето на единни критерии за оценка на работата на лечебно-профилактичните учреждения на равнището на муниципалните образувания и субекти на Руската федерация.

78. Решаването на задачите на националната сигурност в сферата на здравеопазването и на здравето на нацията в средносрочна и дългосрочна перспектива се постига чрез: формиране на национални програми (проекти) за лечение на социално значими заболявания (онкологични, сърдечно-съдови, диабетични, фтизиатрични, наркомания, алкохолизъм) с разработване на единни общоруски подходи към диагностиката, лечението и рехабилитацията на пациентите; развитие на системата за управление на качеството и на достъпността до медицинската помощ, подготовката на специалисти за здравеопазването; осигуряване на качествена промяна на

структурата на заболяванията и на ликвидирането на предпоставките за епидемии, в т.ч. на предизвиканите от особено опасни инфекциозни патогени, чрез разработването и реализирането на перспективни технологии и на национални програми за държавна подкрепа на профилактиката на заболяванията.

7. Култура

79. Стратегически цели при гарантирането на националната сигурност в сферата на културата са: разширяване на достъпа на широки слоеве от населението до най-добрите образци на родната и на чуждестранната култура и изкуство чрез създаването на съвременни териториално разпределени информационни фондове; създаване на условия за стимулиране на населението към творческа самореализация чрез усъвършенстване на системата за културно-просветна работа, организация на свободното време и на масовото извънучилищно художествено образование; съдействие за развитието на културния потенциал на регионите на Руската федерация и подкрепа на регионалните инициативи в сферата на културата.

80. Главни заплахи за националната сигурност в сферата на културата са надмощието на продукцията на масовата култура, ориентирана към духовните потребности на маргиналните слоеве, както и противоправните посегателства срещу обекти на културата.

81. Отрицателното влияние върху състоянието на националната сигурност в сферата на културата се засилва от опитите за преразглеждане на възгледите за историята на Русия, на нейната роля и място в световната история, пропагандата на начин на живот, в чиято основа е позволяването на всичко и насилието, расовата, националната и религиозната нетърпимост.

82. За противодействие срещу заплахите в сферата на културата силите, които гарантират националната сигурност, в сътрудничество с институтите на гражданското общество, гарантират ефективността на държавно-правното регулиране на подкрепата и на развитието на разнообразието на националните култури, толерантността и самоуважението, както и на развитието на международните и на междурегионалните културни връзки.

83. За укрепването на националната сигурност в сферата на културата ще способстват съхранението и развитието на самобитните култури на многонационалния народ на Руската федерация, на духовните ценности на гражданите, подобряването на материално-техническата база на културните учреждения и на свободното време, усъвършенстването на системата за подготовка на кадри и на тяхното социално осигуряване,

развитието на производството и на разпространението на произведенията на родната кинематография, развитието на културно-познавателния туризъм, формирането на държавни поръчки за създаване на кинематографична и печатна продукция, на телевизионни и радиопрограми и интернет ресурси, както и използването на културния потенциал на Русия в интерес на многостранното международно сътрудничество.

84. Решаването на задачите по гарантирането на националната сигурност в сферата на културата в средносрочна и дългосрочна перспектива се постига чрез признаването на първостепенната роля на културата за възраждането и запазването на културно-нравствените ценности, укрепването на духовното единство на многонационалния народ на Руската федерация и на международния имидж на Русия в качеството ѝ на страна с най-богата традиционно и динамично развиваща се съвременна култура, на създаването на система за духовно и патриотично възпитание на гражданите на Русия, на развитието на общата хуманитарна и информационно-комуникационна среда в пространството на държавите участнички в Общността на независимите държави и в граничещите с тях региони.

8. Екология на живите системи и рационално природоползване

85. Стратегически цели при гарантирането на екологичната сигурност и на рационалното природоползване са: опазване на околната среда и осигуряване на нейната защита; ликвидиране на екологичните последици от стопанската дейност в условията на нарастващата икономическа активност и на глобалните изменения на климата.

86. Отрицателно въздействие върху състоянието на националната сигурност в екологичната сфера оказват изтощаването на световните запаси от минерално-суровинни, водни и биологични ресурси, както и наличието в Руската федерация на екологически неблагоприятни региони.

87. Състоянието на националната сигурност в сферата на екологията се задълбочава от запазването на значително количество опасни производства, чиято дейност води до нарушение на екологичния баланс, в т.ч. нарушаването на санитарно-епидемиологичните и (или) на санитарно-хигиенните стандарти на използваната от населението на страната питейна вода. Извън нормативното правно регулиране и контрол остават радиоактивните отпадъци на неядрения горивен цикъл. Нараства стратегическият риск от изчерпване на запасите от най-важните минерално-суровинни ресурси на страната, намалява добивът на много стратегически важни полезни изкопаеми.

88. За противодействие на заплахите в сферата на екологичната сигурност и на рационалното природоползване силите, гарантиращи

националната сигурност, във взаимодействие с институтите на гражданското общество, създават условия за внедряване на екологично безопасни производства, за търсене на перспективни източници на енергия, формиране и реализация на държавната програма за създаване на стратегически запаси от минерално-суровинни ресурси, достатъчни за осигуряване на мобилизационните нужди на Руската федерация, достатъчни за гарантирано задоволяване на потребностите на населението и на икономиката от водни и биологични ресурси.

9. Стратегическа стабилност и равноправно стратегическо партньорство

89. За постигане на приоритетите на устойчивото развитие на Руската федерация допринася активната външна политика, чиито усилия са съсредоточени в търсенето на съгласие и на съвпадащи интереси с други държави върху основата на система от двустранни и многостранни взаимноизгодни партньорски отношения.

90. Формирането на благоприятни условия за устойчиво развитие на Русия в дългосрочна перспектива се постига в резултат на гарантирането на стратегическата стабилност, в т.ч. и по пътя на последователното движение към свят, свободен от ядрено оръжие, и към създаване на условия за еднаква сигурност за всички.

91. В отношенията си с международната общност Русия се опира на принципите на запазването на стабилността и предсказуемостта в областта на стратегическите настъпателни оръжия, придава специално значение на постигането на нови пълноформатни двустранни договорености за понататъшно съкращаване и ограничаване на стратегическите настъпателни въоръжения.

92. Русия ще съдейства за въвлечането на други държави, преди всичко на онези, които притежават ядрено оръжие, както и на заинтересуваните от съвместни действия за гарантиране на общата сигурност, в процеса на гарантиране на стратегическата сигурност.

93. Русия счита, че за поддържането на стратегическата стабилност и на равноправното стратегическо партньорство може да способства присъствието в конфликтните региони на контингенти на Въоръжените сили на Руската федерация върху основата на нормите на международното право с цел разрешаване на политически, икономически и други задачи с невоенни методи.

94. Русия ще действа на международната сцена от позициите на неизменност на курса към участие съвместно с други държави в укрепването на международните механизми за неразпространение на ядрено оръжие и на други видове оръжия за масово унищожаване, на средствата за неговата доставка и на отнасящите се към тях стоки и

технологии, недопускането на използването на военна сила в нарушение на Устава на ООН, както и от позициите на привързаност към контрол над въоръженията и на рационалната достатъчност във военното строителство.

95. За запазването на стратегическата стабилност и на равноправното стратегическо партньорство Руската федерация: ще изпълнява действащите договори и съглашения в областта на ограничаване и съкращаване на въоръженията; ще участва в разработването и подписването на нови договорености, отговарящи на нейните национални интереси; готова е за по-нататъшно обсъждане на въпросите за съкращаването на ядрените потенциали върху основата на двустранни договорености и в многостранен формат, а ще способства и за създаването на необходимите условия, позволяващи да се съкращават ядрените въоръжения без заплаха за международната сигурност и за стратегическата стабилност; възнамерява и в бъдеще да съдейства за укрепването на регионалната стабилност чрез участие в процесите на съкращаване и ограничаване на обикновените въоръжени сили, както и на разработването и прилагането на мерки за доверие във военната област; счита международното миротворчество за действителен инструмент при регулирането на въоръжените конфликти, обявява се за укрепване на този институт в строго съответствие с принципите на Устава на ООН и ще продължи да участва в него; ще участва в провежданите под егидата на ООН и на други международни организации мероприятия за ликвидиране на природни и техногенни катастрофи и на извънредни ситуации, както и в оказването на хуманитарна помощ на пострадалите страни.

96. В интерес на осигуряването на стратегическата стабилност и на равноправното многостранно взаимодействие на международната арена Русия в периода на реализация на тази Стратегия ще положи всички необходими усилия за най-ниско равнище по поддържането на паритета със САЩ в областта на стратегическите нападателни оръжия в условията на разгръщаната от тях глобална система за противоракетна отбрана и на реализацията на концепция за глобален мълниеносен удар с използване на стратегически носители с ядрено и неядрено оборудване.

V. Организационни, нормативно-правни и информационни основи за реализация на настоящата стратегия

97. Държавната политика на Руската федерация в областта на националната сигурност се гарантира чрез съгласувани действия на всички елементи на системата за гарантиране на националната сигурност при координиращата роля на Съвета за сигурност на Руската федерация за сметка на реализацията на комплекс от мерки от организационен, нормативно-правен и информационен характер.

98. Реализацията на настоящата стратегия се осигурява чрез консолидация на усилията и ресурсите на органите на държавната власт, институтите на гражданското общество, насочени към отстояване на националните интереси на Руската федерация чрез комплексно използване на политически, организационни, социално-икономически, правни, специални и други мерки, разработвани в рамките на стратегическото планиране в Руската федерация.

99. Коригирането на настоящата стратегия се осъществява при координиращата роля на Съвета за сигурност на Руската федерация периодично – в зависимост от резултатите на постоянния мониторинг за реализацията на настоящата стратегия, като се отчитат промените, оказващи съществено влияние върху състоянието на националната сигурност.

100. Организационната подкрепа за реализацията на настоящата стратегия се изразява в усъвършенстването на държавното управление на Руската федерация, както и в развитието на системата за гарантиране на националната сигурност върху основата на усъвършенстване на механизмите на стратегическото планиране на устойчивото развитие на Руската федерация и гарантирането на националната сигурност под ръководството на президента на Руската федерация.

101. Системата от документи за стратегическото планиране (концепция за дългосрочно социално-икономическо развитие на Руската федерация, програми за социално-икономическо развитие на Руската федерация в краткосрочна перспектива, стратегии (програми) за развитие на отделни сектори на икономиката, стратегии (концепции) за развитие на федералните окръзи, стратегии и комплексни програми за социално-икономическо развитие на субектите на Руската федерация, междудържавни програми, в чието изпълнение участват Руската федерация, федералните (ведомствени) целеви програми, държавните отбранителни поръчки, концепции, доктрини и основи (основни насоки) на държавната политика в сферите на гарантиране на националната сигурност и по отделните насоки на вътрешната и външната политика на държавата) се формира от правителството на Руската федерация и от заинтересуваните федерални органи на изпълнителната власт с участието на органите на държавна власт на субектите на Руската федерация въз основа на Конституцията на Руската федерация, федералните закони и други нормативни правни актове на Руската федерация.

102. По решение на президента на Руската федерация документите по въпросите на вътрешната и външната политика на държавата могат да бъдат внасяни за разглеждане от Съвета за сигурност на Руската федерация.

103. Разработването на документите за стратегическото планиране се осъществява според регламента на правителството на Руската федерация и в съответствие с реда за подготовка на документите в администрацията на президента на Руската федерация.

104. Държавната политика в областта на противодействието на наркопрестъпността и на тероризма се формира от Държавния антинаркотичен комитет и от Националния антитерористичен комитет – междуведомствени органи, осигуряващи координацията на федералните органи на изпълнителната власт и на органите на държавната власт на субектите на Руската федерация в съответните сфери.

105. Комплексните проблеми по гарантирането на националната сигурност могат да се разглеждат на съвместни заседания на Съвета за сигурност на Руската федерация, Държавния съвет на Руската федерация с участие на други съвещателни и консултативни органи, създадени за гарантиране на конституционните пълномощия на президента на Руската федерация.

106. Мерките за нормативната правна подкрепа за реализацията на настоящата стратегия се определят въз основа на Конституцията на Руската федерация, федералните конституционни закони, федералните закони, укази и разпоредби на президента на Руската федерация, постановленията и разпоредбите на правителството на Руската федерация, както и на нормативните правни актове на федералните органи на изпълнителната власт.

107. Информационната и информационно-аналитичната подкрепа на изпълнението на настоящата стратегия се осъществяват при координиращата роля на Съвета за сигурност на Руската федерация за сметка на привличането на информационните ресурси на заинтересуваните органи на държавна власт и на държавните научни учреждения като се използва системата за разпределение на ситуационните центрове, работещи по единен регламент за взаимодействие.

108. За развитие на системата на разпределените ситуационни центрове в средносрочна перспектива е необходимо да се преодолее техническото изоставане в най-важните области на информатизацията, телекомуникациите и връзките, определящи състоянието на националната сигурност, да се разработят и внедрят технологии за информационна сигурност в системата на държавното и военното управление, в системите за управление на екологично опасните производства и в критически важни обекти, както и да се осигурят условия за хармонизиране на националната информационна инфраструктурата с глобалните организационни мрежи и системи.

109. Заплахите за информационната сигурност в хода на реализирането на настоящата стратегия се предотвратяват за сметка на

усъвършенстването на сигурността при функционирането на информационните и телекомуникационните системи на критично важни обекти на инфраструктурата и на обектите с повишена опасност в Руската федерация, с повишено равнище на защитеност на корпоративните и индивидуалните информационни системи, създаване на единна система за информационно-телекомуникационна поддръжка на нуждите на системата за гарантиране на националната сигурност.

110. Разработването и реализирането на комплекса от оперативни и дългосрочни мерки за предотвратяване на заплахите срещу националната сигурност във федералните окръзи се постига чрез координиращата роля на правителството на Руската федерация по отношение на федералните органи на изпълнителната власт в сътрудничество с органите на държавната власт на субектите на Руската федерация.

111. Контролът по изпълнението на настоящата стратегия се осъществява в рамките на ежегодния доклад на секретаря на Съвета за сигурност на Руската федерация до президента на Руската федерация за състоянието на националната сигурност и мерките за нейното укрепване.

VI. Основни характеристики на състоянието на националната сигурност

112. Основните характеристики на състоянието на националната сигурност са предназначени за оценката на състоянието на националната сигурност и включват: равнище на безработица (част от икономически активното население); децилен коефициент (съотношение между доходите на 10% от най-добре и 10% от най-малко осигуреното население); равнище на държавния външен и вътрешен дълг в процентно отношение от brutния вътрешен продукт; равнище на осигуреност с ресурси на здравеопазването, културата, образованието и науката в процентно отношение от brutния вътрешен продукт; равнище на ежегодно обновяване на въоръженията, военната и специалната техника; равнище на осигуреност с военни и инженерно-технически кадри.

Списъкът на основните характеристики на състоянието на националната сигурност може да се уточнява в зависимост от резултатите от мониторинга на състоянието на националната сигурност.

* * *

Реализацията на Стратегията за национална сигурност на Руската федерация до 2020 година е призвана да стане мобилизиращ фактор за развитие на националната икономика, подобряване на качеството на живот на населението, осигуряване на политическата стабилност в обществото,

укрепване на националната отбрана, държавната сигурност и правния порядък, повишаване на конкурентоспособността и на международния престиж на Руската федерация.

Превод: Стоян Бараков